

<sida1>

Högt Ärade Broder!

Nyligen har jag haft äran emottaga kärkomna brefvet af den 30de Augusti, hvaraf Jag finner, att Bror talt med Huldberg rörande mitt dårhus messiga arbete: Dårhushjonet. Jag har ingen underrättelse från Herr Huldberg erhållit, Men jag fruktar Nästan, att han som spekulerar på en snar vinst, icke vågar emottaga till tryckning berättelsen om ett andeligt Dårhushjon, om detta också förråder[?] Mera förnuft, än oförnuft. Jag fruktar nemligen, att Jag i Dårhushjonet brukat förnuftet för Mycket, då Jag gott in i undersökningar om lifvet, hvarom ingen kan säga mera, än det är "existit". Derföre måste jag ock nu säga om Försoningen, som Apostelen: "icke att jag det allaredan fattat hafver men jag far fast derefter, att jag det begripa Må." Den enfaldige kan Mycket klarare fatta Försoningsverket med hjertat, än vi kunna fatta det med förnuftet. Om Bror skulle se menniskkor försedde med Trones vingar, flygande högt öfver Jorden, skulle Bror Troligen blifva förvånad; Jag menar, att Bror ännu aldrig sett dessa höga känslor, som <sida2> förekomma här i Norden under Namn af Andeliga rörelser, hvilka återigen blifvit föremål för Länsmans rapporter till Konungens Befallnings hafvande[.] År 1853 hade Kronobetjeningen och Några Krögare Patroner klagat deröfver, att de andeliga rörelserna störa andakten i Kyrkan, mm. Då måste Biskop Bergman göra en visitations resa till Pajala 17 mil från Torneå. Der måste Biskopen sjelf höra och se de andeliga rörelserna, om hvilkas Natur han dock icke kunde misstaga sig: ty sade han: som dessa rörelser äro af andelig Natur, hvilka vi icke kunna fatta, så kunna vi icke med våld undertrycka dem, men till undvikande af förargelse, Må de, som veta sig hafva dessa rörelser, hålla sig utom Kyrkan, Och må det stå Prosten Laestadius fritt, att efter den vanliga Gudstjensten, hålla en särskilt predikan för de väckte, och må ingen af de sorglöse anse det för Kyrkoförargelse, om Någon af dem skulle afhöra den sednare predikan." Ifrån denna tid hafva 2^{ne} predikningar blifvit hållne i Pajala kyrka. Men nu har Krono Länsman rapporterat till Konungens Befallnings[-]hafvande, att de andeliga rörelserna störa andakten i FolkScholan, hvarest enligt Kronobetjeningens påstående "ingen undervisning meddelas i Guds ord," och vidare Att Prosten Læstadius och Scholmästaren Johan Raattamaa, störtat Församlingen i fattigdom och Elände, ty folket heter det "har skänkt Allt Guld, silfver och bättre kläder till Scholan, ja äfven de understöd, <sida3> som de fattiga erhållit af Kronan och den allmänna välgörenheten, har Scholan Upslukat" Denna Läns[-]mans rapport har Konungens Befallnings[-]hafvande öfverlämnat till Consistorium, som infordrat förklaring af mig och hvilken jag just i dag hållit på att skrifva. Det förstås att dessa beskyllningar kunna med lätthet veder[-]läggas. Men då Konungens Befallnings hafvande i anledning af Länsmans rapporten ålagt Kronobetjeningen, att Lagföra fredsstörarena, det vill säga dem, som hafva andeliga rörelser, så hafva vi en dylik Religions förföljelse att emotse, som den redan timade på finska sidan, hvarest Några qvinnor, stämdes till Häradsrätten, för "Kyrkoförargelse." När målet förekom, frågade Domaren om de kallade vittnena kunde taga

på sin Ed, att dessa qvinnor af okynne skrikit i Kyrkan. De vittnen som voro väckte intygade, att dessa rörelser voro ofrivilliga, och att det icke stod i svarandenas magt och undertrycka rörelserna. De sorglösa Vittnena intygade att de väl sett och hört ljudet, men kunde icke begripa, om det var ofrivilligt eller icke. Domaren fällde då ett sådant Utslag, att som icke bevist vore, att dessa rop skett af okynne, men kunde möjligt[-]vis hafva kommit af Någon sjukdom, så kunde svarandena icke åt saken fällas. Krono åklagaren besvärade sig i Vasa Hof Rätt och der fälldes de till 50 dr Sfrmt böter och uppenbar Kyrkoplikt för Kyrkoförargelse. Domaren, som hade frikänt svarandena, vid Härads Rätten, åtog sig då de betrycktas sak och besvärade sig i Senaten öfver Hofrättens Utslag, men äfven der fälldes svarandena, och all utväg att gå i Nåde ansöknings[-]väg till Kejsaren, betogs dem äfven. Då måste dessa fattiga qvinnor först aftjena plikten med vatten och bröd straffet på Uleåborgs häkte. Dernäst inställdes de i sin församlings Kyrka (Kittilä) för undergående af den Uppenbara <sid4> kyrkoplikten. Men när Presten frågade dem enligt gamla Handbokens formulär[:] Erkänner I, att I genom djefvulens ingifvelse och arga list, icke Allenast förtörnat Gud utan äfven förargelse i Guds Församling åstadkommit med Edert rop: så svarades Nej; icke genom djefvulens ingifvelser. Hvad var då att göra? Qvinnorna blefvo åter förda till Uleåborgs häkte för att genom Vatten och Bröd straff förmås till bekännelse, derefter inställdes de återigen till undergående af Kyrkoplikten, med samma frågor och samma svar. De kunde omöjligen erkänna att rörelserna i kyrkan hade kommit på dem genom Djefvulens tillskyndelse. Jag har tagit mig friheten berätta händelsen, emedan jag sett handlingarne, och talat med qvinnorna, men ingenting finnes derom förmält i Någon tidning[.] Saken lärer Ännu icke vara utagerad, men troligen blifva dessa qvinnor Ex Communicerade[.] När de icke kunna förmås till en sådan bekännelse, som kyrkan fordrar. Hvad säger Bror om den saken? 2 andra qvinnor från Finska Öfver Torne hafva äfven för sina rörelser i Kyrkan undergått vatten och brödstraffet på Uleåborgs häkte; der blefvo de af Guverneuren, af Prester och Läkare Anmodade med hotelser och löften att afgifva en sålydande bekännelse att dessa rörelser voro af djefvulen; men de voro orubbliga i sin Tro, att rörelserna äro ett verk af Guds anda. Huru menar Bror? Jag skulle vara intresserad af Brors svar och uttalande i denna sak. Om Jag kunde få vänta mig ännu ett bref från den namnkunnige Nykterhets Talarens hand. Om det Lekamliga skrifver Jag helt kort. Den starka värmen i augusti, har gjort oss Nordboer Mycket godt. Vi hafva tvärt emot Förnuftsskäl fått ett godt bröd, dock icke så Ymnigt, emedan Utsädet var klent. Det grodde om hösten, men icke om våren. Inga sjukdomar hafva hunni[t] hit, Vi lefva således med hälsan.

Vale!

Öfver Torne och Pajala d. 30 [[en bit av brevarken bortriven](#)] 57.

L. L. Læstadi[us]